

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Trzeba nie tylko budzić, ale trzeba zbudzić sumienie całego społeczeństwa nie tylko jednostek, a do tego pomódz może prasa nasza, jeśli się weźmie za rękę.

Nie załatwi ona wszystkiego, ale załatwi bardzo wiele i sprawi to, że każdy sprzedawczyk będzie piętnowany jako zdradca, i wśród tych, co jeszcze zostali, nie znajdzie przytułku, ani rodzyn. Opiszemy ich i porębowujemy, jak opisujemy i porębowujemy zbrojczych różnych kategorii, przed którymi listy gończe ostrzegają społeczeństwo".

Sprawa Azeja.

Organ półrządowy „Rosija” stara się udowodnić, że agenci prowokatorzy są wprost niezbędni w walce z rewolucją. Dla przykładu „Rosija” przytacza artykuł napisany przez Bakaję w miesięczniku „nielegalnym” „Bojce” o działalności rewolucjonistów warszawskich. Artykuł Bakaję, przytoczony na łamach „Rosji”, brzmi:

„Korzystając z sekretnych wiadomości, mogę stwierdzić, że główne rewizje i areszty wśród rewolucjonistów, dokonane w ciągu ostatnich dwóch lat, są wyłącznie wynikiem informacji agentów prowokatorów.”

Ażeby lepiej wydatkować swą myśl, przytoczę, oczywiście i pouczające przykłady z działalności wydziału obrony z prowokatorami i bez nich w mieście Warszawie, ponieważ miałem sposobność bliżej tam to poznać.

Półrządowa „Rosija” w końcu 1904 r. nie tylko „wydział konspiracyjno-bojowy”. Jednocześnie była członkiem organizacji, do grona której wchodziło 18 prowokatorów robotników, którzy w dniach 18-19 lut. miały wystrzelić na nich i zabić.

Od października 1904 roku do sierpnia 1905 roku „wydział bojowy” zamierzał zabić szambana Kiełłowa i Pusa, generał-gubernatora Mokimowicza, do którego miał wędzić Orazę, następnego powieszonego, i przybić wywieszki, drobniejszych aktów terrorystycznych, czego jednak wżamianowanymi prowokatorami, wszystkie te zamiany były w właściwym czasie udaremnione, a uczestnicy ich aresztowani.

Później prowokatorowie byli jakos usunięci na bok, wskutek jednak utraty dróg i sproszczeń nad wsadzaniem pojedynko osobami do października 1905 r. cała grupa bojowa „Rosji” w Warszawie, jeśli nie może studenta P., który coś niecisło donosił o organizacji bojowej jako członek partji, a kiedy przyjęty został do tej organizacji, wysłano go za granicę do szkoły, przygotowującej do bojów.

W ciągu tego okresu dokonano zostały następujące zamachy terrorystyczne: obrabowanie kasy powiatowej w Opatowie (26,000 rb.), w Lubartowie i Wysokiej Mazowieckiej (486,000 rb.), zabrano pieniądze w początkach: około Pruszkowa (182,000 rb.), Celestynowa (40,000 rb.), na kolei Herby-Częstochowa (7,000 rb.); zabici zostali: generał-gubernator wojenny Woniarski; pomocnik generał-gubernatora Markgrafski; w sierpniu dokonano cybionego zamachu na generał-gubernatora Skatona; zabity został pułkownik Nikołajew; podpułkownicy żandarmerji Muradow i Salamatow; pomocnicy komisarzy Konstantow i Kowalski.

W maju obrabowano jednocześnie w wszystkich dzielnicach miasta kilkadziesiąt sklepów monopolowych, a w sierpniu jednego dnia dokonano głośnego zabójstwa całego szeregu policjantów i żołnierzy na placówkach ochronnych. Ogółem zaś w ciągu roku 1906 w Warszawie zabito wojskowych—20, żandarmów—7, policjantów—56; zraniono: wojskowych—42, żandarmów—12, policjantów—52; ogółem 179 osób. Wybuch bomb było 10. Wybuchy te zabily 8 osób, zranily 50. Zburzono ponadto urzędzenia w 149 sklepach monopolowych.

Bez względu na to, że w niektórych wyślapieniach, jak np. przy napadach na sklepy monopolowe, oraz w zabójstwie policjantów i żołnierzy, brato udział po kilkaset ludzi i przygotowywali się oni do tego w ciągu kilkunastu dni poprzednio, wydział obrony, nie posiadając ani jednego najmniejszego choćby prowokatora, nie wiedział absolutnie o niczem i później nie umiał wykryć winowajców dokonanych zamachów.

Kronika miejska.

Nowe marki pocztowe 25 kopiejkowe zamiat obecnych z r. 1904 zostaną puszczone wkrótce w obieg. Marki obecne będą przyjmowane do r. 1910.

Brak teatru w Częstochowie jest jej chorobą chroniczną. Ale z nią, zdaje się, pogodzi.

liśmy się, bo likt nie podejmuje budowy teatru. Natomiast łatwiejszą rzeczą jest zorganizowanie racjonalnego „Grona miłośników sceny”, która będąc pod odpowiednim i fachowym kierownictwem, dawałaby od czasu do czasu przedstawienia teatralne. Kotka, które dziś grywają u nas, mimo stosowania do nich jaknajwyższej pobłażliwości, są raczej parodią sztuki. Przedstawienia dawane przez ludzi kochających teatr, kwalifikujących się na artystów-amatorów, uwzględniających repertuar zajmujący (nie sztucznie jak u babci i imiennich) mogą liczyć bezwzględnie na poparcie materialne.

Syndykat fabryk metalurgicznych. Uchwale w sprawie utworzenia syndykatu walcowni żelaza w Królestwie Polskim powzięto ostatecznie na naradzie przedstawicieli tych fabryk w Berlinie d. 26 ub. m. Do syndykatu należą: Huta Bankowa, Huta Katarzyna, walcownia nielawicza, Zawiercie, Puszkina, Huta Częstochowa (Tow. akc. B. Handke).

Sprawa przyłączenia nowego syndykatu do petersburskiego Tow. sprzedawcy wyrobów rosyjskich zakładów metalurgicznych zostanie załatwiona w ostatecznej formie na naradzie umysłnej w Petersburgu.

Bandytyzm. Wczoraj około godz. 8-ej w. w chwili gdy p. Aniela Zwanowa przechodziła ul. Św. Stanisława, podeszło do niej dwóch drabów z których jeden ścisnął ją za gardło, drugi zaczął odierać torbę i szukać w niej pieniędzy. Nie znalazłszy w woreczku kasy, bandyta wsunął rękę do muflki, gdzie p. Z. miała ukrytą portmonekę z 70 rublami i zabrał ją i wraz z towarzyszem zbiegli. Bandyci znali widocznie panią Zwanową, gdyż jeden z nich zawołał ją przy rabunku że „znają ją i nie zrobi jej krzywdy”.

Z ruchu karnawałowego. Bal „Smieszny” zapowiadają się świętować, — sale hotelu Angielskiego wypełni dziś publiczność, żądając rozrywki.

— Wiecej słowarz. rzeźniczego chorów pod kier. p. Witeszczyka sciągnie jak zawsze liczną publiczność.

— Tradycyjne „soboty” w „Lutni” mają stałą publiczność — na dzisiejszej będzie tam równo i gwaro, jak zawsze.

— W sali kempickiej przy ul. Mikołajewskiej, Stowarzyszenie majstrów fabrycznych urzędza zabawę taneczną, z przeznaczeniem czystego dochodu na kasę wdów i sierot przy Stowarzyszeniu.

— **„Oaza”** kinematograf ten, który stara się zawsze o dobór programu i efektowne wyznaczenie pouczające obrazy z odlewni metalu, dramata historyczna z czasów wojen galijskich, utwory komiczne i t. p. „Oaza” jest licznie odwiedzana przez publiczność.

W sprawie oświetlenia i tramwajów elektrycznych w Częstochowie.

Szanowny Panie Redaktorze! Gościnnie otwieram łam „Gońca Częstochowskiego” dla kwestji oświetlenia i tramwajów elektrycznych wywołano napływ listów do Redakcji, w których autorzy, w większości wypadków, nie biorący udziału w obradach nad powyższymi projektami, projektują zmiany, robią zarzuty, bezustannie powtarzające się, a przedyskutowane na posiedzeniach w magistracie. Uważając w obec tego polemikę w „Gońcu” za bezcelową, zabieramy głos w celu sprostowania zarzutów postawionych projektem koncesji w liście podpisanym przez p. J. Beldowskiego jedynie z tego względu, iż wielu niechętnych nam oponentów, podając te same zarzuty za podstawę swych zaprzatywań.

Będąc przekonania, iż obecna stacja elektryczna jest niewystarczającą i zachodzi niezbędną konieczność rozszerzenia jej przez ustalenie nowych maszyn i aparatów, mogących zaspokoić zapotrzebowanie energii elektrycznej do czasu ekspiracji obecnego kontraktu z miastem tj. do r. 1916, co połączone byłoby ze znacznym wydatkiem nieprodukcyjnie włożonym w stację, skazanym, bądź co bądź, na zgodę, uważaliśmy za racjonalniejsze przedstawić Zarządowi miasta projekt wybudowania centralnej elektrycznej stacji według najnowszych wymagań techniki wraz z uruchomieniem tramwajów elektrycznych na warunkach koncesyjnych.

Zadaniem naszym postawiliśmy sobie — urzeczywistnienie długoletnich dążeń obywateli do otrzymania dobrego oświetlenia i wygodnej lokomacji na warunkach możliwie dogodnych dla miasta.

Projekt pragniemy wykonać przy pomocy, o ile będzie możliwe, miejscowych kapitałów, wbrew pogłoskom o zamiarze odstąpieniu koncesji zagranicznemu kapitalistom.

Złożenie odpowiedniego projektu wymagało zapoznania się z istniejącymi koncesjami powojenjalnych miast, koncesja bowiem miasta

Warszawy ze względu na odmienne warunki nie mogła służyć nam wzorem. Najwięcej zbliznionem miastem do Częstochowy pod względem ogólnego charakteru jak również stosunku ludności do zajętogo obszaru jest m. Łódź. Koncesję więc tego miasta uzyskaną przez firmę „Siemens i Halske” przyjęliśmy za podstawę do naszych projektów. Koncesja m. Łodzi z tego względu jest najodpowiedniejszą do nasza dowania, że opracowana została przez Ministerjum S. W., można więc ją przyjąć jako normalną koncesję, zastawowszy cyfrowe dane miejscowych warunków.

Przechodząc do rozpatrzenia zarzutów stawianych w powyższym liście, zatrzymamy się na zasadniczych punktach, niektóre bowiem, ograniczając się na propozycji porobienia zmian w redakcji, nie mają większego znaczenia.

Ilość zapewnionych kilowat godzin na 1 metr liczący kablę, zobowiązująca koncesjonariuszów do przedłużenia kabla na żądanie konsumenta, zależną jest od stosunku załadunku do ogólnej powierzchni danego miasta. O ile stosunek ten jest większy, o tyle ilość kilowatogodzin może być niejszą. Dość spojrzeć na plan Częstochowy i porównać go z planem innych miast aby zauważyć o ile Częstochowa pod tym względem znajduje się w gorszych warunkach i nie wytrzymuje porównania z Warszawą, Radomem i innymi. Uwzględniając te wyjątkowe niedogodne warunki Częstochowy, wymagające ogromnej długości sieci kabla przy względnie małym zapotrzebowaniu energii elektrycznej, przyjęliśmy jako normę taką ilość kilowatogodzin, jaka figuruje w koncesji m. Łodzi t. j. 35 kilowat godzin na 1 metr — liczba ta obniżona została przez komisję do 30.

Punkt projektu ograniczający prawo udziału w prądzie prywatnym posiadaczom stacji elektrycznej po za granicę swego niurctorstwa, autolista nazywa „odwroceniem uwagi od t. j. „bloków” i posiadzą wszystkich obecnych przy obradach obywateli, jak również członków komisji o taką „lekkość”, że gł. sąwa i rozprawił nad tak oczywistą rzeczą, jak wyłączeniem prawa właścicieli do swej posiadłości.

Bynajmniej, bardzo obszerna dyskusja toczyła się nad tem czy istnienie „bloków” pożądanym jest dla kasy miejskiej i obywateli czy nie — większość zeranych wypowiedzieli się przeciwko blokom z następujących powodów: koncesjonariusz, będąc obarczony ciężarem ze strony miasta pod postacią: a) placenia odsetek od dochodów brutto przedsiębiorstwa; b) swiętlenie miasta żądana ilością lamp po cenie wyjątkowo wyszłego kosztu wyprodukowania własnego kosztu wyprodukowania własnej jednostki energii elektrycznej; c) zamiatowania na swój koszt całej ilości lamp i jakas kompensatę w zapewnieniu możliwości amortyzowania włożonego w instalację miejską kapitału, co byłoby niemożliwym wyjątkowo w Częstochowie o ile pozostawionem zostałoby prawo udzielania prądu sąsiadom posesjom przedewszystkiem fabrykom, których jest po kilka w każdym niemal kwartale.

Fabryka uważając energję elektryczną za dodatkowy produkt, nie mając prócz tego ciężarów na rzecz miasta i obowiązku oddania urzędzenia po pownej ilości lat, może ustępować prąd bezwarunkowo taniej lub w jednakowej cenie ze stacją centralną, co przy wyższej ilości wypadków uniemożliwiliby egzystencję przedsiębiorstwa. Punkt ten wdrostwem brzmieniem redakcji projektu, według zdania prawników, nie ogranicza prawa łączenia się w spółki sąsiednich właścicieli nieruchomości z których każdy, jako współwłaściciel stacji, może korzystać z prądu w granicach swej nieruchomości wskutek czego punkt ten nie pozbawia odbiorców środka obrony przeciw ewentualnemu wyzyskowi ze strony koncesjonariusza, zabezpiecza jednak ostatniego przeciw powstawaniu równoległych przedsiębiorstw, które odbierają część konsumentów stacji centralnej, zmniejszając dochód bruto przedsiębiorstwa a tem samem i dochód kasy miejskiej na korzyść kilku lub kilkunastu jednostek. Niezależnie od tego, konkurencja w tym celu ceny energii elektrycznej w jednym kwartale może wywołać, w celu zrównoważenia dochodów przedsiębiorstwa, podwyższenie opłaty w innych dzielnicach, w których powstanie bloków jest niemożliwym, co również jest niepożądanem dla ogółu mieszkańców.

(Dokoń. nastąpi.)
Projektodawcy koncesji na oświetlenie i tramwaje w Częstochowie.

Napływ emigrantów.

Buffalo, w Styczeniu.

Jak tylko w starym kraju uszyssano o wyborze republikańskiego kandydata na prezydenta, tak też na poczekaniu przygotowywać się zaczęto do powrotu do Ameryki, bo znów nastana dobre czasy — jak powszechnie mawiano.

I teraz znów, jak licznie odjeżdżano do starszej Europy, gdy nastąpi bezrobocie, gdy praca zostaje zawieszona i zarobkowanie minie, tak też teraz znów fala emigracyjna powraca.

W ubiegłym tygodniu przybyło do naszego miasta co najmniej dwustu emigrantów z kraju ojczystego, a między nimi wielu takich którzy już byli tutaj poprzednio.

Dowiedzieliśmy się, że republika wygrała—mówił mi jeden zwióz przybyłych—co znów oznacza, że praca będzie i zarobek dobry. Bo jakby demokraci wygrali, tobym został w domu, chociaż i tam nie jest tak dobrze jak było dawniej, a ucisk straszny.

W dzielnicy Black Rock osiedliło się co najmniej pięćdziesięciu z przybyłych i spodziewają się, że pracę wkrótce otrzymają.

W związku z tą wiadomością, mogą dodać i to, że agenci sprzedają teraz znów wiele kart okretowych, które wysyłane bywszą do starego kraju, i emigracja wzrasta, bo wszyscy spodziewają się, że za czasów republikańskiej administracji wszystko się polepszy i zarobek będzie znów tak ładny, jak był poprzednio.

Czy jednak tak będzie w rzeczywistości—wątpić należy, w każdym razie trzeba się dobrze zastanowić nad emigracją, w rak u nas duże, a pracy jak dotąd—mało. *Voix.*

Z Warszawy.

Odezwą P. Zj. Post. Polska partja postępową wydała odezwę z żądaniem, aby wszyscy postępowi polscy zrekli się petnomenicniw, gdyż według jej zdania, Koło polskie przestało być wyrazem poglądów większości narodu polskiego.

Zgon. Wczoraj rano zmarł nagle Kazimierz hr. Sobanski, syn znanego obywatela, Feliksa. Zmarły zarządzał majątkami rodzinnymi Belimów i Guzów, Kazimierz Sobanski, znany w szerokiej kolebie towarzyskich, osierocił żonę z domu Górską, córkę niezłącego Konstanta z Górskiego.

Katastrofa kolejowa. Wczoraj wieczorem na s. Polnowe kolei Warszaw.-Wiedens. nastąpiło spotkanie dwa pociągów. Parowozy zostały strączone.

Wypadek ten postąpił za sobą również ofiary w ludziach. Mianowicie 5 osób ze służby pociągowej, z tych jeden maszynista, 2 pomocników, smarownik i konduktor hamulcowy bardzo dotkliwie poranieni i potłuczeni. Niebawem wysłano ich do sąsiedniego Kutna, gdzie umieszczeni zostali w łamczym szpitalu.

Telegramy.

Z Dumy Państwowej.

Petersburg. 12 TAP. Wczorajsze posiedzenie Dumy poświęcone było obradom nad art. 1-ym odd. 2-go Ukazu z dn. 22 XII w kwestji rolnej. Przemawiał za projektem wice-minister spraw wewnętrznych.

Fabryka fałszywych pieniędzy.

Łódź. 12 TAP. Wykryto pod Łodzią fabrykę fałszywych monet. Zabrano 53 rb. i formy gipsowe. Właściciel szablonywany.

Cholera.

Petersburg 12 TAP. W ciągu doby ubiegłej zachorowało na cholere 21—zmarło 3, w tej liczbie: w giorgiewskim zgromadzeniu siostr miłosierdzia zachorowało 13 osób zmarły 3 osoby.

Przedłużenie ochrony wzmożonej.

Petersburg. 12 TAP. Najwyższym Ukazem przedłużono ochronę wzmożoną w gub. Kijowskiej jeszcze na rok jeden, do dnia 9 lutego 1910 r.

Nowy minister.

Petersburg 12 TAP. Członek Rady Państwa Ruchlow mianowany został ministrem komunikacji z pozostawieniem na stanowisku członka Rady państwa.

Wypadek z królem saskim.

Brezno 12 TAP. Król saski poslizgnął się na schodach w pałacu i nakłócił rękę. Prawdopodobnie nastąpiło złamanie kości.

Rewizja senatorska.

Moskwa 12 TAP. Z rozporządzenia senatora Garina dokonano w nocy licznych rewizji u dostawców indentyntury. Znalaziono wiele kompromitujących materiałów.

Skon w więzieniu.

Odesa 12 TAP. Skazanego na karę śmierci dymisjonowanego sztaba kapitana Nikitina znaleziono w celi więziennej bez życia.

Ojocobitwo.

Jekaterynburg 12 TAP. Wczoraj w fabryce bogosławskiej czterema wystrzałami rewolwerowemi zabity został przez własną córkę zarządzającą Szelgunow.

Odjazd pary królewskiej.

Berlin. 12 TAP. Angielska para królewska odjechała do Anglii.

Za znieważenie redaktora.

Odesa. TAP. Sąd wojenny okręgowy skazał korneta dragońskiego finlandzkiego pułku na trzydniowy areszt za znieważenie redaktora i współpracownika „Gazety fińskiej”. Oficer czuł się dotknięty błędną wiadomością, jakoby w łazni miejscowej dokonali kradzieży drobnych rzeczy oficerowie dragońscy.

Ś. p. Mieczysław Karłowicz.

Kraków. Donoszą z Zakopanego że znany kompozytor, Mieczysław Karłowicz, w szedłszy w góry na wycieczkę, nie wrócił do Zakopanego. Wysłano wyprawę ratunkową. Karłowicz zginął, zasypany przez lawinę.

(Przyp. Red.) Mieczysław Karłowicz, syn Jana, kompozytor muzyczny urodził się dnia 11 grudnia 1876 r. w wsi Wisńiewka na Litwie. W r. 1890 rozpoczął studia muzyczne najprzód u Noskowskiego, potem u Maszyńskiego wreszcie u Roguskiego. W r. 1895 wyjechał na studia do Berlina i przeszedł tam cały kurs teorii muzycznej u prof. Urbana. Tworzył przeważnie dzieła symfoniczne („Biała gołąbka”, „Ourodzenie”, „Powracająca fala”). W styczniu r. b. wykonano w Filharmoniji warszawskiej ostatni jego pomysł symfoniczny „Odwieczne pieśni”, który zdobył wielkie uznanie publiczności i krytyki.

Sprawy perskie.

Tebryz 12 TAP. Siromnicy szacha otoczyli miasto, od północy przecięto komunikację z Dżulfą. Sto kobiet perskich i dzieci znalazło schronienie w konsulacie angielskim, ratując się przed rabunkiem bacharów, podtrzymywanych przez ludność miejscową.

Muzeum.

Smoleńsk 12 TAP. Książka Teniszew przedwioła z Paryża do Smoleńska swój bogaty starożytny zbiór archeologiczny. Dla publiczności muzeum otwarte będzie latem.

Zabójstwo prokuratora.

Kalkuta 12 TAP. Prokurator Antoni Biswas grający ważną rolę w procesach anarchistów, został wczoraj rano zabity przystrzałem z rewolwera w gmachu sądowym, przez młodziego anarchistę.

Gabinet wiedeński.

Wiedeń 12 TAP. Bieberth zakńczył układy, dotyczące zmian w gabinecie, który ukonstytuował się jak następuje: Bieberth—prezjdjum, Herzl—sprawy wewnętrzne, Bilinski—finanse, Weisskirchner—handel, Hochstburger—sprawiedliwość, hr. Stuerck—oświaty, Kesa—komunikacji, prof. Braw—rolnictwa, Abrahamowicz i Schreiner—ministrowie bez teki.

Król Edward w Berlinie.

Berlin 12 TAP. W pałacu odbył się drugi bal dworski w obecności angielskiej pary królewskiej, wielu książąt, oraz Billaowa, von Schoena i członków ciała dyplomatycznego.

Morderstwo.

Staro-Konstantynów. 12 TAP. W podmiejskim lesie zamordowano rodzinę leśniczego składającą się z czterech osób. Zabójcy zbiegli.

Trzęsienie ziemi w Tunisie.

Lubiana 12. Wczoraj o g. 9 wiecz. tutaj sze seismografy wykazywały jednogodzinne trzęsienie ziemi w oddaleniu 8000 klm. Ogniiska trzęsienia ziemi szukać trzeba prawdopodobnie w pobliżu Tunisu, skąd już przedwczoraj sygnalizowano wstrząśnienia ziemi.

Śnieg we Włoszech.

Medjana 12. W całych górach Włoszech spadły niezwykle śniegi. Liczne pociągi musiały się zatrzymać w drodze. Pociąg luksusowy krążący pomiędzy Neapolem i Wiedniem wcale nie wyruszył w drogę.

Votum nieufności.

Wiedeń Prezjdjum Koła polskiego w parlamencie wiedeńskim wyraziło Abrahamowiczowi votum nieufności za jego sposób postępowania w sprawie utworzenia nowego gabinetu ministrów.

Pokożenie w Serbji.

Belgrad Skutkiem ociągania się Skupczyzny z uchwaleniem dodatkowego kredytu na cele wojskowe w sumie 83 i pół miliona dyarów, minister wojny Ziwickow podał się do dymisji, przyjmującą bowiem tekę ministerjalną, postawił za warunek, że wyżej wspomniana suma dana mu będzie do rozporządzenia.

Belgrad. Skutkiem natarczego żądania Rosji, ażeby rząd serbski nie wysłał do mocarstw przygotowanego memorandum w sprawie Bośni i Hercegowiny, panuje tu nastroj przynębiający. Sytuację można uważać za poważną wobec skłonności Serbów do wywołania, wobec ciągłych zawodów, gwałtownego rozstrzygnięcia zatargu.

Wiedeń „Neue Freie Presse” donosi z wiarogodnego źródła, że mocarstwa, podpisane na traktacie berlińskim, udzieliły Austro-Węgrom upoważnienia do poczynienia względem Serbji wystąpienia energicznych, takich jakie Austro-Węgry uważać będą za stosowne.

Bomby w Hiszpanji.

Madryt. Jak dzienniki donoszą, w miej-

scowościach Oruton przed kościołem i katolickim klubem eksplodowały dwie bomby. Szkoła dość znaczna. Aresztowano dwie osoby.

Pożar dworca.

Genewa 13 TAP. Rano pożar strawił dworzec genewski. Pożar wynikał wskutek nadmiernej napałenia w piecach. Kasa, bagaże i akta uratowane.

Strajk wskutek podatków.

Buenos Ayres (Argentyna). 13 TAP. Z powodu powiększenia podatków miejskich nastąpił strajk w dostarczaniu podatków żywnościowych. Zdarzył się krwawy starcia z policją. Po ustąpieniu rady miejskiej strajk ustał.

Kuba—rozpruwacz?

Berlin. 13 TAP. W ciągu ostatnich dni pięć kobiet było ranionych w brzech nożem przez nieznanych ludzi; jedna zmarła. Dziś znów raniono nożem w brzuch 14-letnią dziewczynkę.

Coquelin o sztuce aktorskiej.

Zmarły niedawno słynny aktor Coquelin, zostawił po sobie kilka rozpraw i szkiców, traktujących o sztuce aktorskiej. Z tych największe unanie słuszenie zdobyła sobie książka p.t. „L'art de comédien”, w której mówi o stosunku aktora do sztuki aktorskiej, zgadzając się z twierdzeniem Diderota, twierdzącego, że uczucie wcale jest niepotrzebne aktorowi przy wcielaniu postaci sceniczych. Oto co pisze o tem Coquelin:

Świat teatralny dzieli się na 2 obozy według tego, jak odpowiada każdy artysta na pytanie: czy aktor powinien rzeczywiście płakać, jeśli wymaga tego rola, czy też postając najzupełniej panem siebie, ma wzruszać widza, podczas gdy sam wcale nie jest wzruszony. Tego ostatniego twierdzenia był zwolennikiem Diderot (Paradoxes sur le comédien). Co do siebie twierdzi, że ten pozorny paradoks zawiera prawdę, gdyż jestem przekonany, że wielkim aktorem można być tylko wówczas, gdy się najzupełniej panuje nad sobą i może się dowolnie oddawać uczucia, których się nigdy nie doznawało, których się nie doznaje nawet w chwili, gdy się je oddaje na scenie, których nigdy może się nie dozna, gdyż sprzeczne są nieraz z naturą ich odtwórcy. I to właśnie jest sztuka aktorska.

Podobnie jak poeta, mimo, że jest najspokojniejszym i najuczciwyszim człowiekiem, może stworzyć postać zbrodniarza czy bohatera, tak samo aktor może wymyśleć się w te postacie, nie przestając jednak być równocześnie sobą, a nawet czuć się tak dalekim od kreowanej właśnie przez się postaci, jak dalekim czuje się malarz od płótna, na którym maluje. Wewnątrz swej kreacji tkwi cały aktor, nie rozplywając się w niej bynajmniej. Z wnętrza swego wysnuwa nici, przy pomocy których oddaje całą gamę ludzkiego uczucia, a nici te, t. j. własne swe nerwy musi trzymać w własnej, pewnej dloni, by kierować niemi dowolnie. Aktor komponuje postać, którą ma odtworzyć. Wskazówki do tego daje mu autor, a raczej jego dzieło, zresztą uczy go natura, posługując się on przytem swą obserwacją, doświadczeniem i siłą wyobraźni. Rola swą może odegrać w każdej chwili, nie czekając, aż przejmie go uczucie, może oddawać na zimno, bez najmniejszego wzruszenia, płacz, śmiech, gniew, z taką prawdą, że wzruszy każdego widza. Dla poety materialem jego sztuki jest słowo, dla rzeźbiarza marmur czy spłz, dla malarza barwa, dla muzyka dźwięk. Materialem dla aktora jest on sam. Sam jest dla siebie fortepiannem i gra na własnych strunach, sam siebie modeluje i maluje w chwili, gdy jest na scenie.

Listy do Redakcji.

—0—

Szanowny Panie Redaktorze!
W nrze 41 „Gońca” była wiadomość, p.t. „Niedoszłe wesela”, jakoby mój syn Fr. Swięzy zabrał swojej narzeczonej 50 rb. i ubiegł przed samym ślubem. Wiadomość ta jest o tyle nieścisła, że syn mój piniędyż żadnych od Br. Kosowskiej nie brał, lecz spostrzegłszy się, że jest za młody (ma lat 21) dla K., mającej lat 48 zerwał z nią stosunki i wyjechał, a ona przez zemstę wiadomością taką podała do gazety.

Z szacunkiem

Walenty Siołczy.

Restauracja pod Teatrem w Częstochowie.

Wydaje codziennie gorące śniadania i kolacje na świeżem masle ala carté od 15 kop. Obłady od 25 kop. Wszelkie trunki i piwo po cenach znizowanych. Codziennie wieczorem orkiestra od 7 do 12. Z czem się polecam Szan. Publiczność.

201-8-1

Z szacunkiem J. Langler.

OD ADMINISTRACJI

Przypominamy Szan. prenumeratom, że czas wielki uregulować za-
ległe rachunki i odnowić prenume-
ratę na rok 1909.

Sz. Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
sgs. od 1878 r.

Telefon 443

Poleca:
Wino Kaukazkie
białe i czerwone
Księcia Z. A. Dżordżadze & Co
Nagrodzone na wystawach wazechwiato-
wych pierwszemi nagrodami.

Specjalność firmy
IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.

DRUKARNIA
i Sklep materiałów piśmiennych
F. D. WILKOSZEWSKIEGO
w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.
Przyjmuje do druku wszelkie obstalunki i wykony-
wa starannie po cenach możliwie niskich.
Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne,
dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.
Bilety wizytowe.
Na składzie: KSIĄŻKI MELDUNKOWE, książki i prośby do patent-
ów skocznych, pieniężności, kontrakty, kwitrujące i t. p.
Sklep zaopatrzony w różne papiery i materiały piśmienne.
KALENDARZE na 1909 rok.

Adwokat przysięgły
H. Giegużyński
z Piotrkowa (dom własny) przyjmuje
klientów w Zawierciu. (w pokoju
przy Restauracji p. Wilczyńskiego w
każdą niedzielę od 1 do 3 godziny
po południu). 143-3-3

Zakład Stolarski
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO
Teatralną № 18 w Częstochowie,
przyjmuje roboty meblowe i budowlane,
i gotowe na składzie dybeły i for-
niery. Ceny przystępne.
Zgubił kartę paszportową na imię Cy-
na Zarskiego, wydany przez fabr Wein-
berga & Co. 192-3-3

Zaraz do wynajęcia
przy ul. Cerkwnej 7, pokój z od-
dzielnym wejściem, obszerny fronto-
wy, także kuchnia ze spiżarnią i wo-
dą na parterze. Wiadomość w mie-
szkanie № 2. 216-8-1
Okaz z siłą 4-oh koni w Częstochowie,
do wynajęcia. Telefon 302. 212-3-2

„Dzwonek Częstochowski“

największe i najtańsze pismo **ilustrowane**
pod redakcją ks. **JÓZEFA ADAMCZYKA.**

W roku 1909 oprócz wiadomości bieżących, społecznych, naukowych
politycznych „Dzwonek Częstochowski” dla umocnienia w Wier-
rze, wakazywać będzie postacie rycerzy Chrystusowych i bojowników za
Wiarę. By podnieść ducha, który często w tych ciężkich czasach upada,
wywoływać będzie z cieniów przeszłości spiżowe postacie bohaterów naszych.

Drukować będziemy: „Maluczcy i wielcy zcielele Maryi Matki Bożej
w pochodzie wiewiór”, „Król Jan Sobieski na Śląsku” rzecz wiele zajmu-
jąca, opracowana według nieznanych dotąd źródeł, przez Marcina Kopeca.

„Pierwszy Polak męczennik za wiarę św. w Japonii.”

W dziale powieści i podróży pomieścimy w „Dzwonku Częstochow-
skim” nadzwyczaj zajmujące i pouczające utwory, jak: „Podróż do wnętrza
ziemi”, „Zimowanie wśród lodów”, „Przygody wychodźcy polskiego w
brainale Indjów czerwono-skórych”, „Kościuszkę” Bolesława Biernackiego,
„Mąd Sopiem” Stefana Gębarskiego, dzieje odwiecznej walki z zaborem
pruskim.

Wszyscy prenumeratorky „Dzwonka Częstochowskiego” na premium
otrzymają kopie, artystycznie kolorami wykonaną Cudownego Obrazu Matki
Bożej Częstochowskiej.

Opłata roczna na „DZWONEK CZĘSTOCHOWSKI” wynosi 4 ruble z
przeżyłką. Listy i przeżyłki pieniądze adresować: **Redakcja „Dzwon-
ka Częstochowskiego” w Częstochowie.**

Prenumeratę w Warszawie przyjmuje księgarnia J. Lisow-
skiej 101 Marszałkowska 101. 1866-5-2

„Arystokratyna“
Odnaczona na zeszlorzecznej wystawie lekarzy i przyrodników we
Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliska anty-
septycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu — staje się pleć
lénico biały i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wągry, żółte plamy usuwa „Arystokratyna” po
kilkorazowym użyciu.
Żądać w aptekach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława O R Z E Ł
w Częstochowie, III Aleja № 48.

Zginił paszport Antoniny Kłapy, wydany
przez wójta gminy Kluosko pow. Wło-
szowski gub. Kielecka. Złoty w Admin-
stracji Gólcza. 213-3-1

Zginił paszport Jana Kitmasa, wydany
przez gminę Soocim pow. Włoszowski
gub. Kielecka. Złoty w Admin-
stracji Gólcza. 214 1-1

KANTOR WYNAJMU
Wąret na gumach i bez gum,
oraz landa, powozów, bryczek etc.
W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie.
Po cenach umiarkowanych.
KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.
1495-5-3
J. KOSSOWSKI.

CONSTIPATION
PILULES DE
CASCARA
MIDY Lully
FRANCUZI POPULARNY SRODEK
przeciw
CHRONICZNEJ
OBSTRUKCJI
Doza: 2 pigułki wieczorem przed spoczynkiem.
Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunk

Skład sukna i kortów
D. ZYSSER
Częstochowa, Aleja I № 2, wejście z nowego rynku
w podwórzu.
W wielkim wyborze poleca na sezon jesienny i zimowy
wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie
i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Polecając się po kwam
względem Sz. Publiczności **D. Zysser.**

PRACOWNIA
sukien damskich
i **dziecinnych**
— ORAZ —
mundurki dla pensjonarek
Wiktorki Karwowskiej
w Częstochowie
II Aleja № 38.
Robota solidna.—Ceny przystępne.

ŚLIZGAWKA
Szkołna 17.
W Niedzielę przygrywać będzie
muzyka wojskowa.
218 1-1
Do sprzedania tamto mały, oraz stół je-
sionowy. Aleksandrowska 22, Rutkow-
ski. 215-2-1
Sprzedam powóz elegancji lekki, malo-
używany, może być przytawny lub na do-
rostki oraz sanki ubranie na konie. Stra-
denska 38 w sklepie. 208-3-1